

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 166. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm4392/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Indflydelse, saa længe paatog det egentlige Borgerskab sig nogenlunde Besværligheden med de idelige Møder, Vagter og Rønder; thi medens den liberale Adelsmand Lafayette var Borgergeneral eller Stadshauptmand, kan vi forud vide, at det hele var saa ordentligt og fornemt som muligt; men selv da viser blandt andet Fiskerkærling-Toget til Versailles, at Pøbelen havde Magten; og ser vi lidt nøjere til, da finder vi, at det borgerlige Artilleri, der udfordrede mest legemlig Anstrængelse, var overladt til de groveste Haandværkere som Smede, Slagtere og deslige, hvad nødvendigt, da Kanonerne var Hovedsagen, snart maatte gjøre Udslaget til Pøbels Fordel.

Saa snart nu Trone, Adel og Gejstlighed var forsvundne, trak det egentlige Borgerskab sig helst tilbage, for at røgte sine daglige Sysler eller følge sine Fornøjelser, saa efter 10de Avgust er Jakobineren Santerre, Brygger i St. Antons-Forstaden, den fornemste Stadshauptmand, vi møde; thi hans Eftermand, Fyldebotten Henriot, har uden Tvivl hørt til den laveste Pøbel, da jeg end ikke har kunnet finde, hvad borgerlig Haandtering han drev; og fra Generalen kan vi nu sikkert slutte baade til Staben og Korpset, saa det undrer mig ikke at se, det bevæbnede Borgerskab fik sin daglige Lønning, der naturligvis ikke kunde være høj nok til at friste andre end Lediggængere, brodløse Haandværkssvende, Tyve og Skjelmer. Med denne Krigshær og især med Kjernen deraf, den saakaldte Revolutions-Armé paa 6000 Mand under Ronsin, var det, Robespierre og Jakobinerne regerede; og Generalen har selv skildret sine Tropper, thi da man en Gang beklagede sig for ham over Roverierne, baade Officererne og Mandskabet begik, svarede han meget aabenhjærtigt: «Ja, jeg véd nok, det er Roverpak; men saadanne Kjæltringer maa jeg have; eller mener I vel, skikkelige Folk vilde drive saadan en Haandtering!» Til Lykke blev snart baade Danton og Robespierre selv bange for denne Roverbænde,

som slog sig sammen med Chaumette og Hébert om, som man sagde, at gøre Ronsin til Diktator; saa han var henrettet og Armeen opløst for 9de Thermidor, og efter den prøvede, som jeg sidst bemærkede, det virkelige Borgerskab og især dets voxne Souner, den saakaldte »gyldne Ungdom«, at tage Magten fra Pøbelen. Da denne imidlertid, anført af Jakobinerne, der nu kaldtes Patrioter, strittede imod, og Konventet hældede til begge Sider, saa opstod derved mellem 9de Thermidor og 13de Vendémiaire (eller fra 27de Juli 94 til 5te Oktober 95) et Slags Anarki i Hovedstaden, der dog aabenbar vilde endt sig med den gyldne Ungdoms og Royallismens Sejer, hvis ikke Bonaparte havde bragt Ligevægten tilbage, saa de to Parter siden havde nok med hinanden at gøre og maatte lade saa vel Regeringen som det øvrige Frankrig skjøtte sig selv.

Det kan imidlertid nok være Umagen værd, med et Par Ord nærmere at omtale den Vending, alt tog i Paris i Vinteren 94 og 95, som var den gyldne Ungdoms Gyldenaar. De rev da ikke blot Marats Buste ned og smak den i Rendestenen, som vist nok var dens rette Plads, men de stræbte i alle Maader at udtrykke deres Had til Jakobinerne og deres Modbydelighed for den Pøbelagtighed, der under Navn af Naturlighed og Sansculotisme (Brogelighed) med dem havde hersket; og hertil hørte da ogsaa efter Parisernes Anskuelse en Damekreds, der gav Love baade for Smagen og Tankegangen, og til denne Kreds var man saa lykkelig at finde en Dronning i den efter 9de Thermidor højt formaende Talliens Gemalinde, den smukke Therese Cabarrus.

Royalisterne havde altsaa i 95 den gode Tone baade i Selskabet og Literaturen og hele det egentlige Borgerskab i Paris paa sin Side og maatte da, uden Napoleons Mellemkomst, snart vandet Sejer, ja, maatte det efterhaanden desuagtet, hvis ikke først den italienske Armé

